

poudarke. Insp. Wester je dejal v debati med drugim:

Ustroj naše šole je danes slab. Reduciranih in upokojenih je veliko učnih moči, za nje pa ni nadomestila. Zato ni le skrčen marsikateri predmet za več ur, temveč se nekateri predmeti sploh še ne poučujejo, učenci imajo ponekod mesto 30 samo 12 ali manj tedenskih ur. Tega nereda vsaj šolska uprava sama ne bi smela uvajati, kajti to mora slabo vplivati na mladino. Če bi se to zgodilo kateremukoli zasebnemu zavodu, bi bil ukinjen in ironija je, da se dela zmožen in voljen upokojen profesor dolgočasno spreha mimo zavoda, v katerem je poučeval, ki pa sedaj prazen čaka učnih moči. Zato treba medure, in sicer hitre. Obrnimo se za pomoč na merodajne faktorije, to so naši poslanci, katere smo volili. Spomnimo jih danih obljub, kajti prav je imel tovariš, ki mi je z ozirom na mojo brošuro o krizi srednje šole pred dnevi rekel: »Danes ni več krize naše srednje šole, danes je šola pred razpadom.«

Po spremembi društvenih pravil so se vršile volitve, ki so dale naslednji rezultat: predsednik ravnatelj v pok. dr. Lončar, odborniki šol. upr. Arrigler, prof. Copic, ravnatelj Dolencec, dr. Gerlovič, dr. Tavčar, Lajovičeva, Arhar-Potokarjeva, Schweigerjeva in dr. Zalokarjeva; namestniki: Dermaša, Hreščak in Prijatelj. Članarina se je določila na 10 Din letno, ki se mora za vsako poslovalno leto (t. j. za čas od 1. sept. do 31. avg.) vplačati najpozneje do vsakokratnega obnege zboru, ki se vrši vsako leto v oktobru.

Resolucije, ki so se sprejele na tem običnem zboru, se glase tako-le:

1. V dravski banovini naj se ne ukine nobena šola, ker bi bila vsaka ukinitev v škodo kulturnemu napredku našega naroda. Naš narod si je zgradil svoje šolstvo v težkem stoletnem boju z vladajočo nemško gosposko in bo smatral vsako okrnitev svojega šolstva v svobodni nacionalni državi kot izraz prezirjanja našega kulturnega napredka v preteklosti in nerazumevanja politične lege Slovencev ob križišču nemške in romanske kulture. Že ukinitev ene same gimnazije v Ljubljani je imela težke posledice za naše srednje šolstvo. Nasprotno zahtevamo, da se šolstvo še izpopolni in dogradi po potrebah našega naroda in sedanje dobe.

2. Zaradi ukinitve III. državne realne gimnazije v Ljubljani so posamezni razredi prenapolnjeni, v nekaterih učilnicah je do 66 dijakov, kar je iz pedagoških, didaktičnih in zdravstvenih ozirov nedopustno. Zato naj se ustanove paralele v vseh primerih, kjer se to mora zgoditi po zakonu in naj se tudi ukinjena III. državna realna gimnazija zopet otvori, odnosno naj se njeni prostori rabijo za dosedanje šolske namene, dokler se ne

zgradi novo moderno šolsko poslopje, kar je že sedaj nujno potrebno, zlasti ob periferiji mesta.

3. Zaradi upokojitve, redukcije in prenehanja mnogih profesorjev manjka na treh ljubljanskih gimnazijah približno 40 učnih moči in je pouk skrčen za 600 tedenskih ur. Nekateri predmeti se sploh ne poučujejo, čeprav so skoraj vsi profesorji zaposleni z maksimalno učno obveznostjo. Neredni in skrčeni pouk demoralizira dijake, katerim grozi še občutna škoda za nadaljnje šolanje. Da se bo mogel vršiti pouk na vseh srednjih šolah dravske banovine v polnem obsegu in v polnem redu, zahtevamo, da se namesti zadostno število profesorjev, ki so kvalificirani za slovenske šole.

Učne osebe, ki so bile brez disciplinskega postopka predčasno upokojene, odpuščene ali premeščene iz dravske banovine, naj se zopet nameste na prejšnja službena mesta.

V bodoče naj bi se vse premeštve izvršile med počitnicami, da se v začetku šolskega leta more vršiti pouk v polnem redu in obsegu.

4. Šolnina naj se z novim finančnim zakonom ukine. Sprejme naj se zopet načelo, da bodi pouk od najnižje do najvišje stopnje brezplačen.

5. Učni načrti naj se ne izpreminjajo med šolskim letom. Novi učni načrti naj se uvedejo le postopoma. Pri njih sestavljanju je upoštevati mnenje in želje pedagoških strokovnjakov in staršev.

6. Učne knjige za vse šole dravske banovine in za vse predmete naj so pisane v slovenskem jeziku. Knjige naj se brez nujne potrebe ne izpreminjajo, cena bodi kolikor mogoče nizka in označena na platnicah.

7. Monopol za zvezke naj se ukine.

8. Počitnice in odmor med letom naj se končnoveljavno uredi. Popravni izpiti naj se vrše tik pred začetkom šolskega leta. Sklep šolskega leta in razdelitev spričeval naj bosta ob istem času.

9. Pobiranje denarja v šoli v kakršnekoli namene naj se prepreči. Dovoljeno bodi samo enkrat na leto zbiranje prostovoljnih prispevkov za revne dijake dotičnega zavoda.

10. Dijakom, ki so padli pri nižjem ali višjem tečajnem izpitu za eno leto, naj se kot prostovoljni ponavljalec dovoli reden obisk IV. oziroma VIII. razreda.

11. Dijakom meščanskih šol naj se dovoli z diferencialnim izpitom prestop na vse srednje šole, predvsem na učiteljske.

12. Pravilnik o višjem tečajnem izpitu odreja za dravsko banovino pismeni in ustni izpit iz srbohrvaščine. Ta izjemna določba naj se odpravi, ker je v nasprotju z dosedanjim učnim načrtom po katerem se poučuje v višjih razredih srbsko hrvaško slovenski jezik skupno.

Ši člani naj se navedejo v prijavi za september imenoma.

7. Končno naprošamo vsa društva sekcije Ljubljane, da upoštevajo točnost plačil in pa redno dostavljajo mesečnih prijav.

JUU — sekcija Ljubljana.

TEČAJ ZA UČITELJICE GOSPODINJSTVA.

Mlajše učiteljice s popolno kvalifikacijo, ki imajo izrecno veselje, da se izvežbajo za učiteljice gospodinjstva in ki morajo brezposelno stanovati v internatu, naj se javijo do torka 18. t. m. Prošnje je vložiti na ravnateljstvo gospodinjstve šole »Mladika« v Ljubljani.

RAVNATELJ DR. MATKO POTOČNIK SE JE POSLOVIL.

Maribor, sept. 1932.

Mariborsko učiteljske je izgubilo najdaljšega buditelja narodne zavesti, slovensko učiteljsko iskrenega svojega vzgojitelja.

Plahi in siromašni smo prihajali izpod toplih domačih krovov v tuji Maribor, ki je s svojim mrzlim elementom preglasno bobnal, da v nas mladih oglušila ljubav do rodne grude. Med visokimi tujimi hišami smo postali mali, mi kmetje iz rosnih travnikov in ponižnih slovenskih bajtic. Pobožala pa nas je topla, prijazna beseda ravnatelja dr. Potočnika, katerega so se takoj oklenile naše mlade duše. Očetovski nas je vodil k resnemu delu, da smo lahko uspešno zmagovali šikane nemških profesorjev. Vzbudil je v nas borbenost napram vsem, kar je hotelo potujčiti slovenski Stajer. Naše nerodnosti je širokogrudno pozabljal, odložil vse ono pedantstvo, ki zamori prenežne popke, da se nikdar ne razpno v cvetove. Z jekleno odločnostjo pa je zasledoval vse krivice, ki so takrat tako rade padale po nas.

Sam srčno tako dober, nam je dal z jasnim vzgledom nalog, da vzljubimo mladino. Toliko nas mladih je neslo navdušeno to poslanstvo v prijazne vasi, tihe naše ravni in v mlade duše sredi njih. Premnogo cvetje, katerega mi je poklonila tekoma službovanja mladina, je prav za prav odlični kin dr. Potočnikove svetle ljubavi do slovenske grude. Tiho je vzbudil mnogo učiteljev, da so sli idealni v mladih jutrih na delo za rod in njegovo čast.

In danes? Bojim se iti mimo učiteljske, ker mi budi v duši toliko mladih, lepih spominov na najljubšega učitelja.

In tako prihajam ves ponižen in žalosten k Vam, gospod ravnatelj. Iskrena hvala za vse in od nas vseh. Učiteljsvo zelenega Stajerja Vas ohrani v lepem spominu in prav prisrčno želi, da Vam je jesen na gorejskih brdih in poljanah dolga, topla, solčna in prijazna.

Bluze najnovejši modeli, damske in otroške obleke pri M. KRISTOFIČ-BUČAR Ljubljana — Stari trg 9

— Vpisovanje v Višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Letni izpiti v Višji pedagoški šoli v Zagrebu so se vršili, v kolikor še niso bili izvršeni, od 10. do 15. oktobra. Vpisovanje se vrši po dovršenih izpitih do 15. oktobra, a pričetek rednega pouka je 17. oktobra. Sluša telji, ki so bili sprejeti v prvi razred, morajo čakati rešitve na svojem službenem mestu, takoj po razrešitvi pa se morajo vpisati. — Vpisnina za vsak semester znaša 100 Din, a šolnina po tar. št. 318 a I. grupa od 150 Din dalje, po v. šini letnega davka: o čemer morajo predložiti pri vpisu potrdilo pristojne oblasti, pri kateri prejema plačo.

— Vpis v višjo pedagoško šolo v Beogradu. Letni izpiti absolventov vseh petih skupin Višje pedagoške šole v Beogradu se vršijo od 3.—15. oktobra t. l. — Vpisovanje slušateljev vseh skupin I. in II. letnika za šolsko leto 1932/33. se vrši od 15. do 18. okt. t. l. Predavanja pričnejo 19. oktobra.

— Slovenska šolska matica se enkrat opozarja vse poverjenike in člane, da bo izdala to leto tri knjige: Ozvaldovo »Psihologij«, Pedagoški Zbornik in obširno razpravo o Goethejevi »pedagoški provinci«. Zato iskreno vabi vse učitelje, da obnovijo članarino. Članarina je za to leto le Din 30.— Knjige pa izidejo že do Novega leta. Učitelji naj se prijavljajo pri poverjenikih sreskih društev.

Če bi imel jaz televizor, posnel bi »Daj-Dama« bi prizor, ko avtomat dobrot deli, a gostom lice se smeji.

— Šolska upraviteljstva, ki niso še plačala knjžice »Mali sadjar« s poštnino vred Din 10/50, se naprošajo, naj to store brez odloga v izogib iztirjevalnih stroškov.

— Gg. pripravniki-učitelji! Ali ste že vsi naročili Ročni katalog? Glej članek g. ravnatelja Kadunca v 8. šte. »Učiteljskega tovarisa« na uvodni strani! Naklada Roč. kataloga pohaja. Kdor prej pride — prej melje! — Učiteljska knjigarna.

— Brinarjeva Slovenska vadnica za osn. šole, srednja stopnja, 4. izdaja izide koncem oktobra t. l. v založbi Banovinske založbe šol. knjig in učil v Ljubljani. Prednaročila sprejema Banovinska založba v Ljubljani.

— Črničeva Računica za IV. razred meščanskih šol izide prvi teden meseca novembra v založbi Banovinske založbe v Ljubljani, na kar opozarjamo vse gg. učitelje meščanskih šol.

— Film kot učilo. V začetku oktobra se je vršil v Berlinu po dveletni pavzi 11. kongres zveze šolskih filmskih organizacij, na katerem so sodelovali predstavniki šole, občinskih uprav in društva za ljudsko in mladinsko prosveto s pomočjo filma. Na kongresu je bilo govora o dosedanjem delu in uspehih na tem področju in so bile določene tudi smernice za bodoče delo. Sklenjeno je bilo, da se posveti v bodoče posebno pažnjo ozkemu filmu, ki postaja čedalje bolj glavno sredstvo pouka s pomočjo filma.

— Zemljevid: Kamniške planine, Ljubljansko polje dobiš za ceno 4 Din edino pri založniku Učiteljskem domu v Ljubljani. V nadrobni prodaji stane več. Ako še nisi, naroči ga hitro za svoj razred. Je izvrstno učilo.

— Ramsak — Maribor, iskreno prosi tovariše, da nemudoma plačajo poslane »Računske kroge« P. R. K.

— Dopisovalni esperantski tečaj. S 1. oktobrom sem otvoril esperantski tečaj za začetnike. Ako se kdo hoče udeležiti tega tečaja, se še vedno lahko prikladi. Zahtevajte prospekt! Priložite znamko za odgovor! — Golobič Peter, dipl. esperantski učitelj, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

— CVETLIČNE ČEBULICE vse najboljše vrste za v lončke in za vrtove kakor: hijacinte, tulipane, narcise, krokuse, anemone, zlatice itd. priporoča Josip Urbanič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. Tozadevni cenik je priložen današnji številki ter ga priporočamo posebni pozornosti naših cenj. naročnikov.

Učiteljski pravnik.

— Š Kontraktualci — podaljšanje pogodb. Pogodbe s katerimi se najemajo uslužbenci v službo države, so veljavne za gotovo dobo. Ako namerava biti uslužbenec še nadalje v službi države, mora zaprositi za podaljšanje pogodbe in to prej, ko poteče pogodbeni rok. — Objavljamo to, ker prihajajo na sekcijo vprašanja za enake primere.

— Š Pripravniki — prošnje za urad. skupino. Po razpisu ministrstva prosvete, ki je bil priobčen z okrožnim razpisom IV. No. 12216/L.31., se morata kolkovati z 2 Din oba prepisa vseh prilog, ki se priključita prošnji. Ročni katalog str. 45.

Naša gospodarska organizacija.

— g Članom Učit. Samopomoči. V aprilu in maju 1932 je razposlala uprava naše za druge tiskovino »pristopnica« vsem tistim članom razpuščenega društva Učit. Samopomoči, ki je do tedaj še niso podpisane vrnili. Po § 4. more biti član zadruge le tisti, ki podpiše pristopnico. Delež Din 10 je plačala za vse članke zadruge sama. Danes je še okrog 150 članov, ki niso vrnili podpisanih pristopnic. Uprava vljudno prosi, da storite to takoj in vrnete podpisane pristopnice Učit. Samopomoči v Ljubljani, ker je sicer Vaše članstvo v nevarnosti. Prosimo!

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

A. D.

Še in še...

Čisto po naključju sem dobil »tisto« zna-no kritiko o publikacijah »Mladinske matic«. Prinesel mi jo je učenec, ki ga je naslov za-interesiral kot naročnika na nje; zradovedilo ga je, kar je samo po sebi umevno. Da danes tudi mladina posega po časopisih, vemo; samo da ne najde vedno vsega, kot bi moralo biti. Mogoče tudi ta učenec ni, pa me je tako hotel opomniti, češ...? Pripravil me je, da sem ga začel izpraševati, pa tudi druge, ki so toliko zreli, da znajo izreči sodbo. Izrekli so jo iz sebe o stvari sami in dokazali, da dobro znajo prepoznati prijatelja!

Imam o stvari popolnoma subjektivno mnenje, ki pa ni važno, ker ni bilo pisano zame, ampak za mladino; in zato naj ona iz-reče in katero pove. Kolikor mi je znano o nje mnenju, toliko bom tudi vpletel med splošne misli.

Mladina si res želi pravljic, posebno je ta težnja močna v nižji šolski stopnji, ko je še vsa privita na pravilno razpoloženje, ki je njegovi duševnosti bistvo samo. Je pa v tem tudi razlika med deželno in proletarsko na eni strani in meščansko mladino na drugi strani. Druga se mnogo dalje rada sladka s pravljicami, ker je tudi bolj oddaljena od resničnega realnega življenja, ne živi z njim v tako tesnem objemu in stiku; ga ne doživlja tako neposredno. Zato je slast in strast pri njej po »indijanicah« kot nadaljevanje tudi psihološko razumljivo, kar je pri prvi malenkostno. Tudi je res, da nekateri ob spozna-

nju in doživljanju težkega življenja išče zato-čišča v svetu praviljinega razpoloženja. S tem pa ni rečeno, da ji ni nuditi takih knjig, kjer se ji razgrne življenje tako kot je, posebno ko mu je dostopna in ko si tako tudi po-želi. Tako spozna, da resnično življenje ni skladno s tistim v pravljicah; spoprijazni se s tem, spoprijazni se s slejkoprej itak mora in gleda čisto drugače na vse dogajanje. Vso šolsko dobo ne bo otrok samo po pravljicah posegal. Raje mu ob primernem času poma-gamo s takim čtivom, da bo lažje prebolel enkrat samo po sebi prišlo razočaranje nad neskladnostjo praviljinega življenja z resnič-nim. Tako ne bo pozneje odraslim zalučal v obraz; Zakaj ste mi kazali dvojen obraz? Če kdo tako hoče, pa tudi dobro. Bo vsaj pozne-je udarila z vso pestjo po krivih prerokih! In končno; deveta dežela je res daleč, posebno od sodobne mladine in kar naj bo, kjer je z vsemi svojimi dobrotami in sladkostmi, ki ji nič ne pomagajo, edino da jo še bolj vznevo-ljijo in nekatere napravijo bolj lačne in — »revolucionarne«. Bolje jo na vse pripravljati v za nje zagrabiljivi umetniško oblikovani vsebini in dostopno njeni duševni prožnosti!

Kaj je mladinsko in kako se naj piše za njo, to ona itak sama izpove. Znat je treba le iz nje neprisljivo izvabiti, ker kar ji do-bru ne dene, itak sama zavre in ignorira. Pa še kako to zna: to čita, ono ni lepo, rečejo... itd. Kako jim je dano pravilno kritikovati, kako resnično soditi! Sicer pa je, oziroma bi morala biti vsaka knjiga taka umetniška vre-dnota, da bi jo z mirno dušo dali mladostni-ku v roko. Če ji ni umsko in duševno zrel, jo bo itak sam položil stran in sprejemal le

take, ki ga bodo same spontano prižemale v sebe. Tako je pač to preveč zahtevano; ker imamo take knjige, ki kar dišijo za mladino prepovedano...! Pa vam jo tak mali izvrta: Toraj so take stvari, ki jih mi ne smemo ve-deti in take, ki so samo za velike...? Pa se izveim v njem dvom nad odraslo družbo in protest je tu!

Zelo ozkogrudno se je zaletavati ob to, da Mladinska matica nima programa. Saj je že zadosten program: vsako leto ponuditi re-dne publikacije. Mogoče se komu zahoče drugega, mogoče se celo kake neiskrene ten-dence? Saj jo omenjena kritika ima za to in smo celo hvaležni, da vemo za njen program.

Da pa je Mladinska matica pokazala »svo-je« čiste pojme in dosegla namen s svojimi knjigami, je dokazala pač najlepše mladina sama s tem, da se je tako topla in zaupljiva zmožila z njo in da je v petih letih imela pri njej tako velikanski odziv. In kar je še več: še bolj je postala žena. To je najlepše zado-ščenje, ki ga ni treba drugod iskati, ki ga niti »nekateri« nimajo pravice dajati; še manj pa mladini jemati.

Od letošnjih publikacij si je pridobila naj-več mladih prijateljev Bevkova: Lukec išče očeta, kot nadaljevanje lanske; Lukec in nje-gove škoře. Predvsem je bil ta uspeh med dečki in v prvem delu dosti vidnejši. Mogoče je temu psihološki vzrok v tem, ker so se mlajši počutili boljše v našem okolju, ki je v prvem delu poudarjen, zato pa so se starejši dečki bolj dobro znašli v drugem delu, ki je v okviru njihovega šolskega življenjskega iz-kustva.

Prepušчам strokovnjaškim kritikom!

Kot so se dečki zadovoljili z Bevkom, ta-ko so deklice izglasovale zase Kristine Haf-nerjeve: Botra z Griča. Tako je tudi Mladin-ska matica tokrat posrečeno nudila dečkom nekaj njihovega in deklicam nekaj dekličjega, ker se snovno in oblikovno občutno cepi za-nimanje in okus dečkov ter deklic. Delu tudi drugi izrekajo priznanje, le ko opazijo, da jo je spočela Mladinska matica, postane pone-srečeno — izrodek. Res, čudna preobrazba, samo kdo jo preživlja? Ne vem, kako bi naj taka snov bila še lepše in dostojnejše ponu-jena. Če bi tako bilo, potem bi vse šolske čit-anke zgrešile svoje poslanstvo in tudi snov sama, ki se v šoli obravnava, še težja snov. Kot vzgojno prizadevna knjiga je za nje mali katekizem.

Pri »Kresnicah« pa je to zanimivo, da so pri-jale takim dečkom in deklicam, ki mnogo čitajo, ki imajo finejši okus in so duševno ze-lo gibljivi v svoji širokogrudnosti. To so tisti, ki spravljajo čestokrat učitelja v »prijetno zadrego« s svojo načitanostjo. Razen tega pa »Kresnice« motivno in oblikovno povlečejo s seboj mladino različnih stopenj, ker zaposlijo s stvarmi, kot so prispevki n. pr. Finžgarja in drugih, nižjo stopnjo. Kako ne bi, saj v mnogem, mnogem otroku najdejo tudi taki prispevki resen življenjski odmev lastnega doživljanja.

Kakšni pa so življenjski mladostni spo-mini raznih naših literatov, pa ni krivda pisa-teljev samih, ki so živel tako življenje, še manj pa urednikoval! Ogrevajo pa se otroci čis-to sami in si napravijo sami svoj izbor, kar je vedno najzdravejši način, kateri se je znal mladini približati, ji tako izpregovoriti besedo,